
Barłożno, st. 13, gm. Skórcz, woj. pomorskie

Informator Archeologiczny : badania 33, 55-56

1999

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

ŚRODKOWA, MŁODSZA I PÓŻNA EPOKA BRĄZU

BACHÓRZ, st. 16, gm. Dynów, woj. podkarpackie, AZP 107-79/16

- ślad osadnictwa z epoki kamienia
- ślad osadnictwa z wczesnej epoki brązu
- osada grupy tarnobrzeskiej kultury łużyckiej z młodszej epoki brązu i ewentualnie epoki żelaza
- osada kultury lateńskiej
- osada z młodszejszego okresu przedrzymskiego i początków okresu wpływów rzymskich
- osada z okresu wczesnego średniowiecza (VI-IX w.)

Badania wykopaliskowe, przeprowadzone w terminie od 26 lipca do 21 sierpnia przez Michała Parczewskiego (autor sprawozdania, Instytut Archeologii Uniwersytetu Jagiellońskiego). Finansowane przez Instytut Archeologii Uniwersytetu Jagiellońskiego. Piętnasty sezon badań. Przebadano powierzchnię 100 m².

Odsłonięto 14 jam (nr 102-115) oraz rodzaj łukowato przebiegającego rowka (rowek A). Większość jam o kształcie cylindrycznym, misowatym dnie i średnicy 70-110 cm. Dwa obiekty (nr 104 i 114) miały formę ściętego stożka. Wszystkie odkryte w roku 1999 jamy mają metrykę prahisteryczną. Analogiczne obiekty łączono dotychczas z grupą tarnobrzeską, której ceramika występuje w wypełnisku praktycznie każdej z jam. Pojedyncze ułamki naczyń z kilku obiektów wykazują jednak cechy właściwe dla młodszejszego okresu przedrzymskiego i początków okresu rzymskiego. Analizując plan tej części stanowiska można stwierdzić, że większość obiektów została rozmieszczona w regularny sposób, w rzędach o zbliżonych do siebie odstępach, a zatem są sobie współczesne. Na obrzeżach tej struktury, utworzonej z mniejszych i płytszych jam walcowatych, usytuowane są większe jamy o trapezowatych przekrojach pionowych. Opisany układ, odsłonięty tylko częściowo na przestrzeni ponad 250 m², skupia obecnie co najmniej 25 jam.

Materiały przechowuje się w Instytucie Archeologii Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Wyniki badań zostaną opublikowane w „Materiałach i Sprawozdaniach Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego”.

Badania będą kontynuowane.

BARŁOŻNO, st. 13, gm. Skórcz, woj. pomorskie

- osada ze schyłku młodszej epoki brązu (V OEB) do młodszejszego okresu halsztackiego (Ha D)

Badania prowadziła mgr Zdzisława Ratajczyk (autorka sprawozdania) przy współpracy mgr mgr. O. Felczaka i M. Kochanowskiego (Muzeum Archeologiczne w Gdańsku). Finansowała Agencja Budowy i Eksploatacji Autostrad, Oddział Terenowy w Toruniu. Jeden sezon badań.

Stanowisko położone jest na stoku łagodnego wyniesienia eksploatowanego rolniczo, między szosą z Barłożna do Lipiej Góry a drogą polną z Barłożna do wsi Kornatka. Badania miały charakter ratowniczy, wyprzedzający inwestycję na A1.

Po wykonaniu wstępnych prac niwelacyjnych sprzętem mechanicznym, tj. zebraniu warstwy ornej o miąższości 25-40 cm, zaobserwowano na powierzchni liczne, odznaczające się ciemniejszym zabarwieniem, nieruchome obiekty kulturowe. Odsłonięto ich 154, z których 138 (na podstawie zawartości kulturowej i układu planigraficznego) zakwalifikowano do kultury łużyckiej. Znajdowały się one pod warstwą współczesnego humusu, bezpośrednio w intensywnie spoiastej glinie morenowej żółtordzawobrunatnej, zachowane przeważnie w fazie reliktowej-spagowej.

Prace prowadzono tylko w pasie planowanej A1, o szerokości 60 m i długości 100 m, przestrzenie rejestrując południowo-wschodnią partię osady tej kultury. Prawdopodobnie obiekty występowały przede wszystkim na zachód od pasa A1, jednak obszar ten nie został objęty wykopaliskami, stąd nie określono dokładnie zasięgu stanowiska. Można założyć, że była to niewielka osada o powierzchni około 1 ha, zajmująca jedno z bardziej wyeksponowanych wyniesień (w momencie zasiedlenia), obecnie ledwie widocznego w terenie.

Na podstawie kształtu, wielkości oraz wypełniska wśród odsłoniętych obiektów wydzielono jamy *odpadkowe* rzadziej *zasobowe*, a wyróżniające się od pozostałych wielkością, nieckowatym przekrojem i regularnością zaklasyfikowano jako pozostałości *półziemianek* zagłębionych w różnym stopniu w podłożu. Na tle prezentowanych jam szczególnie wyodrębnia się obiekt 7, w przybliżeniu prostokątny, o zaokrąglonych narożnikach, nieckowatym przekroju i powierzchni około 16 m². Zanotowano w nim ponad przeciętną liczbę fragmentów naczyń glinianych (aż 614), a wokół odsłonięto 6 dołków posłupowych oraz pozostałości paleniska i pieca.

Szczególny charakter miał obiekt 7A. Analiza jego wypełniska skłania do przypuszczeń, że jest on rumowiskiem pieca o konstrukcji kopułowej, niestety stan zachowania nie pozwala na określenie jego bliższych cech konstrukcyjnych.

W odkrytych jamach poza ceramiką wystąpiły jedynie pojedyncze odłupki krzemienne, półwytwory, surowiec krzemienisty oraz liczne fragmenty węgla drzewnych i grudek polepy.

Natomiast ceramika naczyniowa kultury łużyckiej na stanowisku 119 reprezentuje dość duży zbiór liczący 999 jednostek taksonomicznych, z czego 897 pochodzi z wypełnisk obiektów kulturowych. Jest silnie rozdrobniona. Jedynie w 3 przypadkach udało się całkowicie zrekonstruować naczynia i w 27 dokonać częściowej ich rekonstrukcji. Analizie technologiczno-stylistycznej poddano cały zbiór, wydzielając pewne typy naczyń w obrębie obiektów z ramowym ich datowaniem, co było możliwe przy uwzględnieniu materiału porównawczego z obszaru innych stanowisk tej kultury, zwłaszcza z terenu Pomorza, Kujaw i Ziemi Chełmińskiej.

Prezentowane fragmenty naczyń prawie zupełnie pozbawione były ornamentyki, zaledwie 4 drobne fragmenty na 999 posiadały zdobienie w postaci linii pionowych, poziomych i ukośnych wzbogaconych obramowaniem dodatkowych ukośnych kreseczek, co sprawiało wrażenie delikatnego koronkowego zdobienia. Jest to najczęściej spotykana kompozycja zdobnicza na większości stanowisk lokalnej grupy chełmińskiej kultury łużyckiej (także wschodniopomorskiej ze względu na ścisłe pokrewieństwo obu tych kultur) datowana na okres Ha C i D, a zwłaszcza jej największego rozkwitu w Ha D.

Materiały przechowywane są w zbiorach Muzeum Archeologicznego w Gdańsku.

Badania zakończono.

BARTÓWKA, st. 8, gm. Dynów, woj. podkarpackie, AZP 108-79/8

- osada grupy tarnobrzeskiej kultury łużyckiej z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza
- osada kultury przeworskiej z okresu wpływów rzymskich

Ratownicze badania archeologiczne, przeprowadzone w sierpniu i wrześniu przez mgr Izabelę Mianowską (autorka sprawozdania, Usługi Archeologiczne Izabela Mianowska). Finansowane przez Telekomunikację Polską S.A. Pierwszy sezon badań. Przebadano powierzchnię 166 m².

Stanowisko leży na cyplu krawędzi terasy nadzalewowej Sanu. Badania prowadzono w związku z układaniem kabla światłowodowego. Odkryto łącznie 44 obiekty, w tym 13 jam osadowych i dwa dołki posłupowe. Pozostałe obiekty mają zapewne genezę naturalną. Trzy obiekty należy łączyć z grupą tarnobrzeską, dwa z okresem wpływów rzymskich, pozostałe zawierały niecharakterystyczne materiały lub też nie zawierały żadnych zabytków archeologicznych.